

8 Motala ströms ravin

Foto Kurt Adolfsson

Fuktig lövskog i en torrlagd flodfåra som ger associationer till Amazonas regnskogar.

Motala ström är ett av Sydsverges större vattendrag och rinner mellan Vättern och Bråviken. Under årtusenden har vattnet skurit sig ner genom lösa jordlager på sin väg ner till Roxen. Resultatet är en mäktig ravin med upp till 15 meter höga och branta sidor. I ravinens står vildvuxen och varierad lövskog med gott om grova träd och död ved. I lövskogen häckar mindre hackspett, skogsduva och stenkäcka och här finns en rik lundflora. I de övre delarna står gamla hagmarksekar.

Idag rinner vattnet från Ljungsjön till kraftverket vid Malfors i en grävd kanal som byggdes på 1930-talet. Den gamla strömfåran är vanligtvis torrlagd och då framträder ravinens mäktighet särskilt tydligt. Än idag rör sig jorden i slänterna och bara strandbrinkar friläggs, där den ovanliga kungsfiskaren gräver ut sitt bohål.

Ravinens är överlag svårframkomlig. Den torrlagda fåran är lättast att besöka från norr, längs den gamla Tjällmovägen till Jakobslund. Här passerar man ett område med gamla hagmarksekar som frihuggits i naturvårdssyfte. Vid Jakobslund ligger resterna av ett järnbruk från 1700-talet som utnyttjade vattenkraften i Motala ström. En varning måste dock framföras! Det finns luckor i dammen mot Ljungsjön som kan öppnas i en nödsituation och åter fylla den gamla fåran.

Nedströms Ljungsbro rinner Motala ström i sin egen fåra och nedanför kraftverket Nykvarn är den oregerad. Den här delen upplevs kanske bäst från vattnet, men det går naturligtvis också att bana sig väg genom den tät lövskogen.

Rundbalar efter slått. Strandängarna hålls öppna för att gynna växt- och djurliv.

Foto Jan Måreby/Nardus

9 Kungsbro

Öppna strandängar med rikt fågelliv och en blommande ekhagmark i mötet mellan slätt och skogsbygd.

Kungsbro naturreservat domineras av stora strandängar och vassar på ömse sidor om Motala ströms utlopp i Roxen. Likheten med naturen kring Svartåmyningen är slående och precis

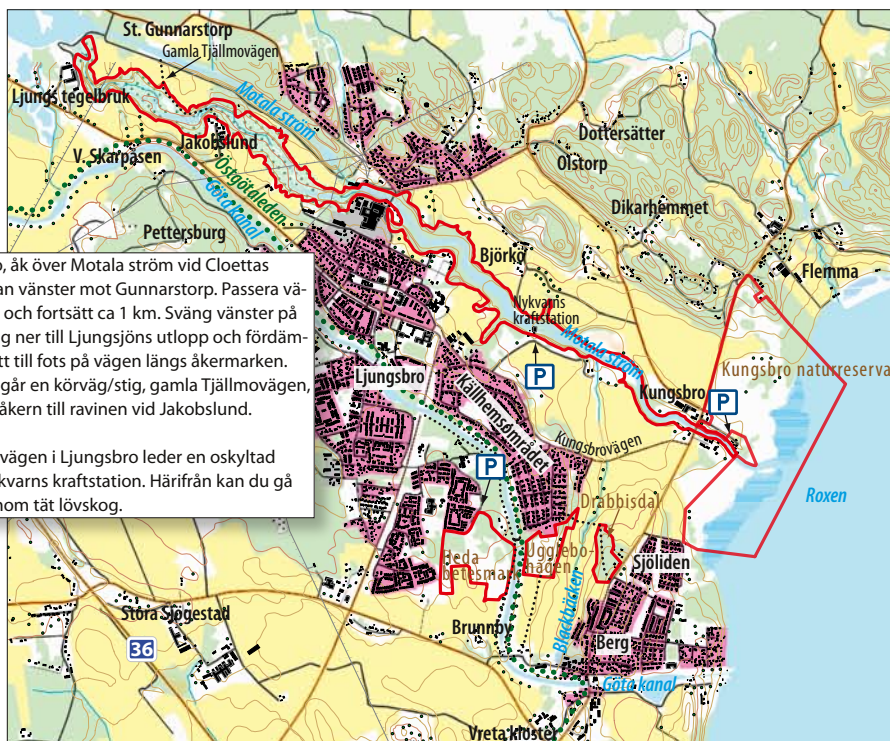
som denna är Kungsbro en del av det internationellt uppmärksammade våtmarksområdet Västra Roxen.

Vårens första sångsvanar rastar i vaken utanför Motala ströms mynning. Tofsvipa, enkelbeckasin, gulärta och grågås häckar på strandängarna. Från vassarna hörs ibland rördromens märkliga bastoner och ovanför seglar brun kärnhök på jakt eller på väg till sitt bo i vassen. Under senhösten är Kungsbro en bra plats för att observera storskrakfiske. I reservatet finns ett fågeltorn som ger god överblick. För att skydda fågellivet är det inte tillåtet att gå ut på strandängarna under häckningstid.

Ekhagen i reservatets norra del är tillgänglig året om. Den ligger vackert i sluttningen upp mot skogsbygden och inbjuder till strövtåg. Här växer en artrik flora av typiska hagmarksväxter som ängsskallra, brudbröd, solvända och nattviol. Många av de vidkroniga ekarna är grova och på den färga barken växer ovanliga lavar.

Åk mot Berg och fortsätt genom samhället. Nedanför backen strax norr om Berg går vägen över Motala ström. Skylt till höger mot reservatets parkering och fågeltorn.

Reservatet gränsar i söder till bostadsområdet Sjölid. Den här delen brukar vara bäst för att lyssna efter nattsjungande fåglar under försomnarrätet.

Från Ljungsbro, åk över Motala ström vid Cloettas fabrik och sedan vänster mot Gunnarstorp. Passera vägen till Tyttorp och fortsätt ca 1 km. Sväng vänster på en liten grusväg ner till Ljungsjöns utlopp och fördämningen. Fortsätt till fots på vägen längs åkermarken. Efter ca 500 m går en körväg/stig, gamla Tjällmovägen, till höger över åkern till ravinens vid Jakobslund.

Från Kungsbrovägen i Ljungsbro leder en oskyltad grusväg till Nykvarns kraftstation. Härifrån kan du gå nedströms genom tät lövskog.